

змішувати їх, не брати роботу додому, не занадто затримуватись на роботі. Корисні фізичні вправи та прогулянки, щоб відволіктись від роботи. Також досить корисно брати короткочасні перерви, коли відчуваєте, що ситуація занадто напружена.

Література

1. Рева О. М. Ірраціональність групової поведінки та групові деформації працівників у процесі спільної праці. *Вчені записки*. К. 2009. N 19. С. 225–235.
2. Schaufeli W., Maslach C., Marek T. Professional burnout : Recent developments in theory and research. *Washington DC: Taylor & Francis*, 1993. P. 292.
3. Freudenberger H. J. Staff burn-out. *Journal of Social Issues*, 1974. Vol. 30. P.

*Володимир Кондель,
к. техн. н., доцент
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Ідентифікатор ORCID 0000-0002-4851-0523*

РОЛЬ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ»

vkondel@i.ua

Швейна промисловість є однією з основних галузей економіки, що забезпечує населення країни швейними виробами у відповідності до загальних особливостей попиту та окремих уподобань споживачів. В умовах економічної кризи, безробіття, відтоку молоді за кордон надзвичайно важливим є реалізація студентоцентрованої моделі підготовки фахівців професійної освіти в галузі легкої промисловості, орієнтованих на здійснення кваліфікованої педагогічної діяльності у професійно-технічних навчальних закладах та у виробничих умовах; підготовки конкурентоспроможних фахівців здатних виконувати сучасні завдання з організації технологічних процесів в умовах навчальних та виробничих майстерень (цехів); фахівців, що володіють системою професійних якостей та ціннісних орієнтацій із широким доступом до працевлаштування у

освітніх закладах та підприємствах легкої промисловості [1, с. 5]. Саме тому студенти-здобувачі четвертого курсу освітнього ступеня «бакалавр» факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, які навчаються за спеціальністю 015.17 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)», опановують дисципліну «Проектування швейних підприємств», що дозволяє майбутнім фахівцям:

- пропонувати креативні рішення, використовувати свої лідерські якості для здійснення ефективної та раціональної роботи в навчальному та виробничому середовищі;

- застосовувати знання законодавчих актів, нормативних документів та державних стандартів України у сфері професійно-педагогічної освіти й легкої промисловості на базовому рівні;

- оперувати розрахунково-графічними методами та володіти художньо-графічними навичками, необхідними для професійної педагогічної та виробничої діяльності у галузі легкої промисловості;

- дотримуватися вимог безпеки праці, виробничої санітарії та промислової гігієни як у професійно-педагогічній діяльності, так і при організації виробничих процесів швейних підприємств;

- відтворювати знання про техніко-технологічні процеси виготовлення виробів легкої промисловості в індивідуальному та масовому виробництві;

- застосовувати знання про існуючі матеріали, обладнання та технології виготовлення виробів легкої промисловості та практичні навички при вирішенні професійних задач;

- створювати й реалізовувати проекти модних показів, здійснювати контроль якості організації модних проектів [1, с. 9-10].

Для вирішення поставлених завдань навчальна дисципліна «Проектування швейних підприємств» розглядає різноманітні теми, опанування яких неможливе без якісної графічної підготовки, сформованої на попередніх курсах після проходження студентами креслення, інженерної та комп'ютерної графіки, малюнку та основ композиції, технічної механіки,

комп'ютерної техніки у професійній освіті, технологічного обладнання галузі, технології швейних виробів тощо. Саме графічна підготовка з вищезгаданих дисциплін не тільки суттєво впливає на якість виконання аудиторних та самостійних робіт, написання модульних контрольних робіт і складання екзамену, але й сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних розробляти оригінальні за дизайнерським задумом та виконанням наукові проекти, творчо вирішувати різноманітні композиційні і технічні завдання [2, с. 133].

Про надзвичайно важливу роль графічної підготовки майбутніх фахівців професійної освіти свідчать праці українських та зарубіжних учених, які розглядали наукові основи змісту та методичних підходів навчання графічної діяльності в школі (О. Ботвінников, А. Верхола, В. Виноградов, С. Дембінський, В. Забронський, В. Сидоренко та ін.), проблеми опанування графічних дисциплін у вищих навчальних закладах (Й. Вишнепольський, О. Джеджула, М. Дружинін, В. Сидоренко та ін.), застосування графічних знань як компонента техніко-технологічної діяльності (І. Голяд, М. Корець, С. Смирнов та ін.), засвоєння графічних знань, умінь і навичок (О. Ботвінников, К. Кабанова-Меллер, Б. Ломов, В. Сидоренко, І. Якиманська та ін.), педагогічний процес графічної підготовки (В. Гервер, О. Ботвінников, Б. Ломов та ін.) [3, с. 59-60], ефективність графічної підготовки студентів (О. Джеджула, М. Козяр, О. Конопля, М. Ожга, Г. Райковська, Л. Шкіца, В. Моркун, З. Бакум, L. Halim, A. Despande [4, с. 97], можливість використання у навчальному процесі систем автоматизованого проектування та розрахунку (САПР) (О. Атлягузова, В. Ванін, В. Головня, Ю. Дорошенко, М. Козяр, Д. Кільдеров, В. Несвідомін, І. Нищак, С. Пилипака, Г. Райковська, В. Рукавишніков, О. Сторожилов, Н. Федотова, Ю. Фещук, Т. Чемоданова, О. Хейфец та ін.) [5, с. 123]. Дослідження науковців показали, що ґрунтовна графічна підготовка є однією найважливіших складових професійної культури майбутніх фахівців у галузі легкої промисловості, оскільки вона формує розуміння зображень тривимірних об'єктів на площині, розвиває просторову уяву, логічне мислення

та графічну культуру, а без цих якостей неможливо підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних проєктувати сучасні швейні підприємства, обладнання та машини [4, с. 97].

Опанування усіх тем занять, які розглядає навчальна дисципліна «Проєктування швейних підприємств», потребує змістовної графічної підготовки, без якої неможливо оформити техніко-економічне обґрунтування проєктування швейних підприємств та попередній розрахунок швейної фабрики, організувати поточне виробництво у швейних цехах малого підприємства, спланувати та провести технологічні розрахунки швейного, експериментального, підготовчого та розкрійного цехів, запроектувати складські приміщення, зрозуміти основи проєктування промислових будівель та споруд, адміністративно-побутових приміщень, генеральних планів швейних підприємств, а також оцінити інженерне забезпечення швейного виробництва (опалення, вентиляцію, кондиціювання, водопостачання і каналізацію), стан охорони праці та пожежної безпеки на швейних підприємствах.

Розглянемо для прикладу тему, присвячену проєктуванню генеральних планів швейних підприємств. Студент не тільки знайомиться з принципами проєктування (функціональне зонування; розділення людських і вантажних потоків; уніфікація та модульність елементів планування і забудови; блокування; раціональне розміщення об'єктів обслуговування працівників), але й навчається грамотно компоувати плани місцевості, що без належної графічної підготовки виконати надзвичайно важко. При розробці генерального плану швейного підприємства студент вирішує такі важливі питання як раціональне розташування будівель, споруд та інженерних комунікацій у відповідності з містобудівельними принципами і технологічними вимогами; господарське, транспортне та інженерно-технічне забезпечення виробництва; соціальне та побутове обслуговування працівників; охорону довкілля; благоустрій території; охорону території підприємства тощо. Оскільки вихідним проєктним документом для розробки генерального плану є ситуаційний план, необхідно забезпечити раціональні зовнішні інженерні,

транспортні, виробничі та господарські зв'язки швейного підприємства з урахуванням розміщення інших підприємств, загальної мережі доріг, меж санітарно-захисних зон, можливий розвиток підприємства на перспективу тощо. Крім ситуаційного плану (М 1:10000, 1:25000), генеральний план швейного підприємства містить плани розміщення будівель та споруд (М 1:1000; 1:500; 1:400), організації рельєфу, земляних мас, благоустрою території тощо, причому при розміщенні відповідних будівель та споруд обов'язково слід враховувати наступні чинники: характер виробництва (сировинні потоки, готову продукцію, роботу транспорту); умови транспортного обслуговування (зручні під'їзди для автомобільного, залізничного, громадського транспорту; розділення потоків); умови енергозабезпечення, водопостачання, каналізації (використання або розширення джерел, кооперацію підприємств); природні умови (топографічні, геологічні, кліматичні: розу вітрів, глибину промерзання ґрунту, підземні води тощо); містобудівні вимоги з урахуванням планувальної структури міста, архітектурної композиції; протипожежні вимоги з урахуванням перспектив розвитку швейного підприємства та поетапності будівництва; санітарні вимоги з улаштуванням санітарно-захисних зон за класами шкідливості виробництва.

Щоб виконати усі ці вимоги, крім необхідних знань, необхідно мати відповідну графічну підготовку, тому не випадково питання раціонального розташування будівель, споруд та інженерних комунікацій на відведеній території під забудову швейного підприємства належить до найбільш складних, оскільки вирішення цієї проблеми визначається загальним циклом виробничо-технологічного процесу у рамках даного підприємства.

Таким чином, рівень графічної підготовки студентів суттєво впливає не тільки на якість опанування навчальних дисциплін спеціальності 015.17 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)», зокрема «Проектування швейних підприємств», але й на виховання майбутніх фахівців професійної освіти, забезпечення їх базових показників компетентності в інформаційному суспільстві [3, с. 59].

Література

1. Освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю (спеціалізацією) 015.17. Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 20 с.
2. Кондель В. Оцінка і моніторинг якості опанування студентами курсу «Проектування швейних підприємств». *Дидакал* : часопис : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти в Україні: сучасний стан і перспективи», 12-13 листопада 2019 р. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. № 20. С. 130-133.
3. [Васенко В.](#) Графічна підготовка в структурі компетентностей майбутнього вчителя технологій. *Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Педагогіка. Психологія. Філософія. 2013. Вип. 28 (1). С. 59–63.
4. Корнута В. А. Шляхи покращення графічної підготовки майбутніх інженерів нафтогазового профілю. *Вісник Житомирського державного університету*. Педагогічні науки. 2015. Вип. 1 (79). С. 97–102.
5. Козяр М., Сасюк З., Парфенюк О. Графічна підготовка майбутнього фахівця засобами САПР. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 2 (94). С. 122–126.

Леся Кравченко
к.пед.н., доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Ідентифікатор ORCID 0000-0001-7012-3709

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДТРИМКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ

kravchenkolesia@gmail.com

Інтеграційний процес, що відбувається в міжнародному співтоваристві, сприяє формуванню єдиного світового освітнього простору, що проявляється в уніфікації освітніх стандартів, спеціальностей, методик, курсів тощо в закладах вищої освіти більшості країн світу. Відкриті освітні простори дозволяють підвищувати мобільність здобувачів вищої освіти та співпрацю між викладачами закладів вищої освіти із різних країн, що, безсумнівно, допоможе